

Бібліотека факультету педагогічної освіти і мистецтва

Освіта і бібліотека – історично нерозривні галузі суспільного буття. Закон України «Про вищу освіту» визначає, що бібліотека навчального закладу є учасником навчально-виховного й наукового процесів університету.

Книгозбірня факультету педагогічної освіти і мистецтва – структурний підрозділ бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка створена в листопаді 1987 року та розміщена в корпусі факультету педагогічної освіти і мистецтва. Структуру її становить читальний зал факультету педагогічної освіти і мистецтва та читальний зал мистецької літератури. Читальний зал мистецької літератури створений у вересні 2003 року. З часу заснування бібліотечних підрозділів пройдено довгий і нелегкий шлях від пустого приміщення зі стелажми до сучасної факультетської бібліотеки з її теперішнім оформленням, чималим фондом та сформованими традиціями. Змінювалися часи, погляди, системи, незмінним залишалося тільки завдання бібліотеки: якнайширше інформувати, знайомити своїх читачів з літературою, навчальними підручниками, періодикою, долучати студентів до книги, прищеплювати інтерес до читання, формувати бібліотечно-бібліографічні, книгознавчі вміння та навички, бажання вчитися. З невеличкої книгозбірні читальний зал факультету педагогічної освіти і мистецтва сьогодні перетворився на один з кращих підрозділів бібліотеки К-ПНУ імені Івана Огієнка.

Важливою складовою навчального процесу є книжковий фонд читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва та читального залу мистецької літератури, який відповідає запитам користувачів. Бібліотечний ресурс читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва складає 25019 примірників літератури з різних галузей знань та періодики. За роки існування підрозділів створені алфавітний та систематичний каталоги фондів, тематичні картотеки журнальних статей,

картотеки наукових праць викладачів факультету педагогічної освіти і мистецтва, краєзнавчі картотеки – «Знані освітяни Хмельниччини», «Художники та музиканти Хмельниччини».

Бібліотека має великий досвід у галузі традиційного пошуку, але й набуває досвіду отримання необхідних даних із зовнішніх джерел. Візитною картою підрозділу є електронний каталог, створений на базі бібліотечної програми «УФД. Бібліотека», що дало можливість автоматизувати основні виробничі процеси. База даних «Читач» включає необхідні відомості про користувачів. Обслуговування читачів – автоматизоване, книговидача здійснюється за допомогою електронної бібліотечної програми «УФД. Бібліотека». Впровадження комп'ютерних технологій дозволило скоротити час на пошук книг, обслуговування користувачів. Електронний каталог допомагає швидко знайти потрібну книгу та сформувати тематичний список літератури. Електронний каталог (ЕК) бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка являє собою систематизовану базу даних бібліографічних записів на всі види документів бібліотечного фонду (паперові, електронні), яка надана в розпорядження читачів, доступна цілодобово через Інтернет на сайті бібліотеки університету (<http://library.kpnu.edu.ua/ufd/>) та оновлюється у реальному часі.

Головним завданням підрозділів бібліотеки факультету педагогічної освіти і мистецтва є обслуговування користувачів і допомога в організації навчально-виховного процесу. Користувачами бібліотеки є студенти, викладачі, магістранти, аспіранти, працівники університету та вчителі і вихователі закладів дошкільної освіти міста. Бібліотека із задоволенням відкриває двері для всіх бажаючих, бо в цьому колектив вбачає її призначення. Такий підхід до роботи створює імідж відкритої установи і сприяє рекламі її послуг.

Обслуговування користувачів проводиться в читальних залах. Здобувачі вищої освіти мають можливість користуватися періодичними

виданнями, довідковою літературою, літературою підвищеного попиту. Фонд читальних залів укомплектований науковими працями професорсько-викладацького складу факультету.

Ефективність роботи бібліотеки, її роль у житті університету залежить від авторитету бібліотекарів, їхнього вміння налагодити співпрацю зі студентами, викладачами, науковцями. Підрозділи бібліотеки факультету педагогічної освіти і мистецтва працюють у тісній співпраці з деканатом, кафедрами, комендантом факультету. Співпрацю вузівської науки і бібліотеки підсилюють Дні інформації та Дні кафедр, що проводяться з метою ознайомлення студентів та науково-педагогічного складу факультету педагогічної освіти і мистецтва з новими виданнями, підручниками та посібниками. Бібліотекарі факультету педагогічної освіти і мистецтва прагнуть, щоб книгозбірня була доступною, комфортною і демократичною, бібліотекою нового типу.

Важливим напрямком роботи є посилення інформаційного ресурсу книгозбірні факультету педагогічної освіти і мистецтва. Він реалізується, насамперед, шляхом закупівлі книг університетом. Навчальна та наукова література комплектується за письмовими замовленнями кафедр факультету педагогічної освіти і мистецтва, які намагаються своєчасно інформувати бібліотеку про введення нових дисциплін та надавати рекомендації щодо придбання літератури. Багато літератури дає акція «Подаруй бібліотеці книгу». Серед меценатів бібліотеки – декан факультету педагогічної освіти і мистецтва, професор Наталія Бахмат. Її приклад наслідують викладачі факультету – Н. Г. Каньоса, М. С. Гордійчук, Т. Й. Бабюк, Н. В. Гудима, К. І. Демчик, М. А. Печенюк, Н. О. Урсу та ін.

Культурно-просвітницька діяльність читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва є складовою для виховної роботи ЗВО. Тут впроваджено різні форми просвітницької роботи – книжкові виставки, віртуальні виставки, бібліографічні огляди, інформаційні години, бесіди, літературні та музичні вечори, зустрічі з відомими людьми, презентації тощо.

Масові заходи проводяться в співпраці з кафедрами факультету та деканатом. Організацію заходів здійснюють завідувач читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва Т. В. Сологуб та бібліотекар I категорії читального залу мистецької літератури Н. Я. Скоропад.

Традиційні книжкові виставки оформляються сьогодні в книгозбірні з використанням різних атрибутів. Вони привертають до себе увагу змістом та естетичним оформленням, різноманітністю тематики, а саме: «О рідне слово, хто без тебе я...», «Казкова країна добра і краси», «Дитяча книжка – духовна цінність нації», «До знань шукаємо дорогу», «Моя країна – Україна», «Безсмертний Кобзар» тощо. Постійно діють і поповнюються новою літературою книжкові виставки «Нові надходження літератури» та «Науковий доробок викладачів факультету педагогічної освіти і мистецтва».

Щорічно 9 березня Україна та світ святкує день народження **Тараса Григоровича Шевченка** – генія нашого народу, Пророка і Великого Кобзаря. В свідомості нашого народу він є національним героєм. З нагоди річниці від дня народження Великого Кобзаря в читальному залі факультету педагогічної освіти і мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка відбулася читацька конференція «**Нас єднає Шевченкове слово**». На заході звучали поезії Великого Кобзаря у виконанні здобувачів вищої освіти. Присутні ознайомилися з книжковою експозицією «**Тарас Шевченко – духовний пророк української нації**».

Щороку 2 квітня уся всесвітня спільнота відзначає **Міжнародний день дитячої книги**. Це свято привертає увагу всіх дітей та їхніх батьків до значущості книжки в житті маленьких читачів. Адже саме вона відкриває їм двері у великий і незнайомий світ, знайомить з невідомими раніше істотами, розкриває таємниці життя, сприяє становленню особистості. Особливу роль дитяча книга відіграє в сучасній реальності, коли Україна кров'ю виборює свою незалежність і світле майбутнє наступних поколінь, коли не кожен маленький українець чи українка мають змогу пережити відчуття дому, затишку й безпеки, взявши до рук книжку, не кожна українська дитина,

перебуваючи за кордоном може спілкуватися з улюбленими казковими героями на сторінках рідномовної книжки.

З нагоди відзначення **Міжнародного дня дитячої книги** в читальному залі факультету педагогічної освіти і мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка відбулося засідання круглого столу на тему **«Дитяча книга в вимірі сучасного дошкілля»**.

У форматі круглого столу майбутні вихователі дізналися про витоки відзначення Міжнародного Дня дитячої книги, встановленого з ініціативи та за ухвалою Міжнародної ради дитячої книги (починаючи з 1967 р.) у день народження великого казкаря Ганса Крістіана Андерсена (1805–1875 рр.); переглянули відеоролики про історію виникнення книги та шлях дитячої книги до маленького читача; ознайомилися з різновидами сучасних книг, творчістю дитячих письменників, які пишуть книги для дітей про війну, анонсом мультфільмів про дитячу книжку та бібліотечні уроки, які можна використовувати у роботі з дошкільниками тощо. В обговоренні теми заходу йшлося і про функції дитячої книжки, особливості її терапевтичної дії на дитину в жорстких реаліях сьогодення.

Особлива активність учасників круглого столу спостерігалася під час ознайомлення з книжковою експозицією на тему **«Дитяча книжка – духовна цінність нації»**, яку підготувала завідувач сектору читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва, Тамара Сологуб та у запропонованій фахівцем жвавій дискусії: «як піднести дитині альтернативу книги, як відволікти її від «залипання» в мультики, серіали чи соцмережі, народжувалися нові ідеї.

Повчальним висновком для всіх учасників круглого столу стало те, що розвиваюче дозвілля, виховна, естетична, пізнавальна функції дитячої книги лишаються незмінними в будь-які часи, потреба в їх реалізації зросла з тією ж інтенсивністю, що й воєнні дії на нашій землі за останній рік; дитяча книга

була, є і буде порталом для перенесення найкращих людських рис і цінностей у формування духовного та інтелектуального обличчя нових поколінь Землі.

Також у **Міжнародний день дитячої книги** в читальному залі факультету педагогічної освіти і мистецтва було організовано зустріч здобувачів вищої освіти спеціальності «Дошкільна освіта» та «Початкова освіта» із художниками-ілюстраторами дитячої книги – Оксаною Кліщ та Ангеліною Кіселюк.

Оксана Кліщ (дизайнер, ст. викладач кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва К-ПНУ ім. Івана Огієнка) розповіла присутнім про види ілюстрацій у дитячій книзі, принципи підбору сюжетів й визначення образів літературних героїв і технік їх зображення, презентувала власно ілюстровані книги, зокрема – «Казка або правдива історія про кота Маркіза і сокола Боривітра» місцевої авторки А. Федірко та набір ілюстрацій до цієї ж книги (частина 2), що має патріотичне спрямування (висміювання і засудження ворога України через образ Щура). Також Оксана Андріївна повідомила про наміри авторів книги – підтримати збройні сили України коштами, вирученими за її розповсюдження.

Ангеліна Кіселюк (здобувачка вищої освіти) продемонструвала альбом ескізів та готових ілюстрацій до нової книги, відкрила секрети кропіткої роботи над деталями зображень, перевтіленням людського образу в образ тварини, про значення інструментів та матеріалів у відтворенні задуманого образу, про тісну співпрацю з авторкою ілюстрацій та багаторазове читання і вникнення в суть кожної думки письменниці. А ще художниця, на прикладі власних робіт, продемонструвала вміння відтворювати на полотні душевні стани і характер пісенних персонажів, обставини, у яких вони знаходяться і навіть стани природи, – і все за допомогою вмілого добору засобів образотворчої діяльності (кольору, форми, ліній, світла, поєднання фарб різної якості, насичення відтінків тощо). Майбутні педагоги мали можливість уважно розглянути запропоновані ілюстрації, ілюстровані дитячі книги.

30 травня 2024 року завідувачка сектору читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва провела круглий стіл на тему «**Академічна доброчесність – основа якості вищої освіти**» із здобувачами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальності «Дошкільна освіта», науково-педагогічними працівниками кафедри теорії та методик дошкільної освіти.

Учасників круглого столу було ознайомлено з фундаментальними цінностями, особливостями забезпечення та видами порушень академічної доброчесності, практикою використання плагіату в студентському середовищі тощо. У ході захопливої дискусії спікером здійснено акцент на специфіці дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Захід пройшов у позитивній, доброзичливій атмосфері.

18 вересня 2025 року в читальному залі факультету педагогічної освіти і мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка відбулися педагогічні читання, присвячені дню народження видатного українського педагога, гуманіста та просвітителя Василя Олександровича Сухомлинського.

Організаторами заходу виступили викладачі кафедри теорії та методик дошкільної освіти: заступник декана факультету педагогічної освіти і мистецтва Каньоса Наталія Григорівна, гарант освітньої програми Ватаманюк Галина Петрівна, Демчик Катерина Іванівна та Гордійчук Мар'яна Сидорівна, у співпраці з завідувачем сектору читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва Сологуб Тамарою Володимирівною.

Активними учасниками читань стали студенти 1–3 курсів освітньої програми «Дошкільна освіта», які підготували виступи та обговорення, присвячені творчій спадщині Сухомлинського та її актуальності у сучасному освітньому процесі.

Захід дав можливість об'єднати науково-педагогічний досвід викладачів із креативними підходами студентської молоді, підкресливши значення гуманістичних ідей Василя Сухомлинського для формування педагогічної культури та професійної майстерності майбутніх вихователів.

Читальний зал факультету педагогічної освіти і мистецтва йде шляхом якісних змін в системі інформаційно-бібліотечного обслуговування користувачів, впровадження нових технологій. Головна мета змін – відповідати вимогам і запитам користувачів, сучасному рівню освіти. Сьогодні задовольнити зростаючі запити студентів та науковців можливо лише на базі нових інформаційних технологій, тому бібліотечний підрозділ активно веде роботу з їх впровадження.

Факультетські підрозділи бібліотеки надають допомогу у навчальній та виховній роботі. Працівники бібліотеки допомагають підбирати літературу для проведення практичних занять, написання курсових, дипломних та магістерських робіт. На допомогу студентам створені і постійно поповнюються новими матеріалами тематичні теки: «Про освіту», «Народознавство», «Мужай, прекрасна наша мова», «Родинне виховання», «Про Сухомлинського», «М. Д. Леонтович – музикант, педагог», «Митці Кам'янецьчини» та інші.

Щорічно зі студентами 1-го курсу проводяться бібліотечно-бібліографічні уроки, покликані надати інформацію про бібліотеку, правила користування нею, основи бібліографічних знань.

На постійну основу поставлено видання інформаційного бюлетеня про нові надходження літератури, який можна бачити на дошці оголошень на першому поверсі факультету. Це сприяє кращій поінформованості студентів та викладачів про літературні новинки, якими поповнюється фонд.

Колектив читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва, не забуваючи минулого, зберігаючи кращі традиції крокує в ногу з часом: нарощує обсяги робіт з освоєння електронних технологій та надання

користувачам електронних послуг. Упровадження інноваційних технологій, створення комфортних умов для користувачів дало змогу підняти престиж читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва в університеті. За наполегливу працю відповідно до Положення про підсумки роботи підрозділів бібліотеки К-ПНУ імені Івана Огієнка колектив читального залу факультету педагогічної освіти і мистецтва неодноразово займав провідні місця, відзначався керівництвом університету Подяками та Грамотами.

Книгозбірня постійно розвивається, впроваджує нові інформаційні технології, орієнтовані на надання швидкого доступу до якісної інформації, подальше підвищення комфортності в обслуговуванні користувачів. Орієнтиром у роботі є принцип «Бібліотека – для користувача», і користувач має право сподіватися на комплекс різноманітних послуг.